

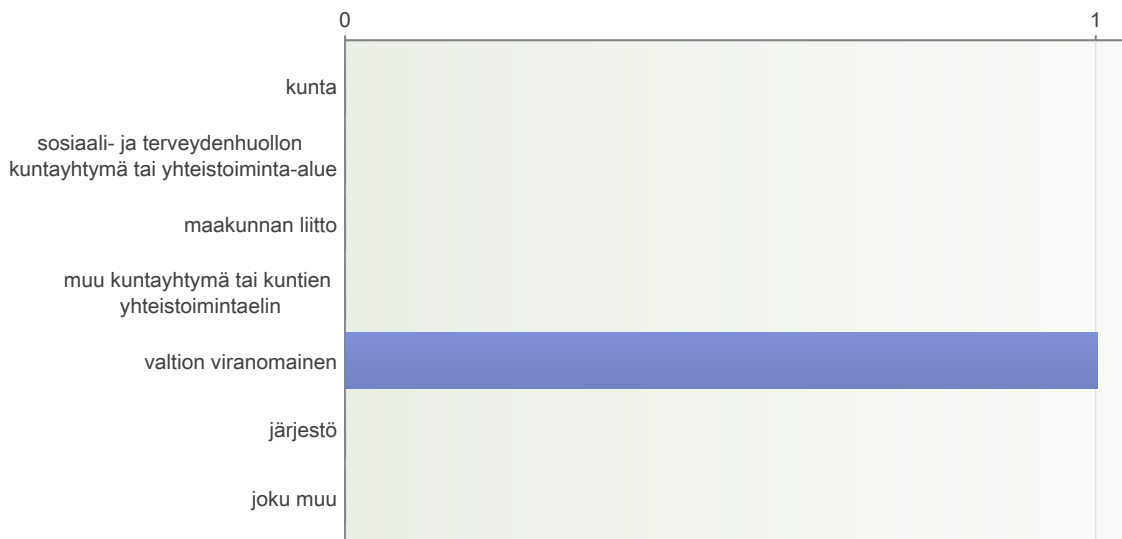
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto	Sari Korento	sari.korento@kuntaliitto.fi	8.11.2016	

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113–116 §:n soveltamisesta kunnissa. Kuntajaosto antaa lausuntonsa hallituksen esitysluonnokseen ainoastaan niiltä osin kuin esityksellä olisi vaikutusta kirjanpito-ohjeisiin tai kuntajaoston tehtäviin. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto rajaa tämän lausunnon ulkopuolelle esityksen sisällölliset asiat.

Kuntajaoston tehtävistä

Lausunto

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto pitää luontevana sitä, että kuntajaosto antaisi maakuntalakiehdotuksen 104.3 §:n mukaisesti ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain, maakuntalain 104—107 §:n ja sen nojalla annetun asetuksen soveltamisesta, koska maakunnan ja sen palvelulaitoksen kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säänneltäisiin lakiluonnoksen mukaan hyvin pitkälle samalla tavoin kuin kuntien. Kuntajaoston nimeä on mahdollista tarkentaa kuvaamaan paremmin laajennettua tehtäväkuvaa.

Asetuksella annettavat säännökset

Maakuntalakiehdotuksen 104.1 §:n mukaan maakunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettaisiin maakuntalaissa säädetyn lisäksi kirjanpitolakia (1336/1997). Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtioneuvoston asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset maakunnan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen

liitetiedoista, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta, taseesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista, osavuositilinpäätöksestä sekä palvelukohtaisista kustannustiedoista. Valtioneuvoston asetuksenantovaltuudella on tarkoitus varmistaa maakuntien yhteneväiset käytännöt ja vertailukelpoinen tietoperusta maakuntien taloudesta. Maakuntalakiehdotuksen 62 §:n mukaan maakunnan palvelulaitoksen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettaisiin, mitä säädetään 104—107 §:ssä maakunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä.

Kuntajaoston näkemyksen mukaan nykyinen toimintatapa, jolla kuntajaosto on ohjannut kuntien tilinpäätösten laadintaa antamallaan yleisohjeilla, on ollut toimiva ja joustava. Vähäisten muutostarpeiden vuoksi ei ole ollut tarpeen muuttaa lainsäädäntöä tai sen perusteella annettuja asetuksia. Kuntalain (410/2015) perusteluissa on nimenomaisesti todettu, että kuntajaoston antamat yleisohjeet ovat kunnan kirjanpidossa noudatettavia ohjeita. Ohjeet ovat siten osa hyvää kirjanpito- ja tilinpäätöstapaa, joista poikkeaminen vaatii erityisiä perusteluja. Tämä tulisi todeta myös maakuntalain perusteluissa.

Lausunto

Kuntajaoston näkemyksen mukaan mahdollisesti annettavalla erillisellä asetuksella ei ole tarkoituksenmukaista säätää maakunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä yksityiskohtaisesti. Asetuksella voisi olla tarkoituksenmukaista säätää esimerkiksi maakunnan ja sen palvelulaitoksen tilinpäätöskaavoista.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113–116 §:n soveltamisesta kunnissa. Kuntajaosto antaa lausuntonsa hallituksen esitysluonnokseen ainoastaan niiltä osin kuin esityksellä olisi vaikutusta kuntien tai kuntayhtymien kirjanpito-ohjeisiin tai kuntajaoston tehtäviin. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto rajaa tämän lausunnon ulkopuolelle esityksen sisällölliset asiat.

Omaisuusjärjestelyä koskevat kirjaukset

Voimaanpanolakiehdotuksen luvussa 4 on omaisuusjärjestelyjä ja tilinpäätöksen käsittelyä koskevia säännöksiä. Voimaanpanolakiehdotuksen 18 §:n perusteluissa mm. todetaan, että maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien jäsenkunnille ei maksettaisi korvausta kuntayhtymän siirtämisestä maakuntaan. Myöskään maakunnalle siirrettävästä kuntien irtaimesta omaisuudesta ei maksettaisi korvausta. Toisaalta uudistuksen valmisteluasiakirjoissa on mainittu, että omaisuusjärjestelyt toteutetaan niin, ettei niillä ole alijäämävaikusta kunnissa.

Voimaanpanolain mukaiset omaisuusjärjestelyt vastaavat yleisperusteluissa mainittua suppeaa jakautumismallia (luku 3.3). Suppea jakautumismalli on vuokrausmallin ja laajan jakautumismallin yhdistelmä. Sairaanhoidopiirien, erityishuoltopiirien ja maakunnan liittojen kuntayhtymät liitettäisiin varoineen, velkoineen ja sitoumuksineen maakuntiin. Pelastustoimen sekä kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimen käytössä olevat toimitilat, rakennus- ja maaomaisuus jäisivät nykyisille omistajilleen ja maakunta vuokraisi ne tarvitsemiltaan osin. Vuokrattuihin toimitiloihin kiinteästi liittyvä irtain omaisuus sekä maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaan toimintaan liittyvä kalusto, koneet, laitteet ja materiaalit siirtyisivät järjestämisvastuun ja henkilöstön myötä korvauksetta maakunnalle. Siirtyvään irtaimistoon eivät kuuluisi kunnan osakeomistukset, lukuun ottamatta sellaisen osakeyhtiön osakkeita, jonka tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveystalvelujen tuottaminen; joka on kirjanpitolain (1336/1997) 1

luvun 6 - 8 §:n tarkoittamalla tavalla kunnan tytäryhteisö, omistusyhteys-yritys tai osakkuusyrittäjä ja jonka kanssa kunnalla on 1. päivänä tammikuuta 2019 voimassa oleva sopimus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta.

Voimaanpanolakiehdotuksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan menettelyn yhteydessä sovellettaisiin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoa 77/2006 kertyneiden alijäämien kattamisesta peruspääomasta sekä kunnan taseen laadintaa koskevaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta. Kyseisen lausunnon mukaan peruspääoman alentamisen perusteena voi olla pysyvien vastaavien pysyvä aleneminen esimerkiksi omaisuuden luovutuksen, menetyksen tai ylimääräisen poiston tai arvonalentumisen seurauksena. Lakiehdotuksen mukaan kunnan jäsenosuus kuntayhtymässä eli kunnan taseeseen merkitty hankintameno poistuisi kunnan taseesta ja kunnan peruspääomaa alennettaisiin vastaavalla määrällä. Lausunto 77/2006 ei kuitenkaan mahdollista kuntayhtymäosuuden kirjaamista suoraan peruspääomaa vastaan, sillä luovutustappiot tulee lähtökohtaisesti kirjata aina tulosvaikutteisesti, minkä jälkeen peruspääoman alentaminen on lausunnossa mainituin edellytyksin mahdollista. Tästä syystä lausunto 77/2006 sellaisenaan ei sovellu lakiehdotuksessa esitettyyn jakautumismallin mukaisen omaisuussiiirron kirjanpidollisen käsittelyn ohjaukseen. Lakiehdotuksen yleisperusteluissa kuvatun ns. suppean jakautumismallin kirjanpidollisesta käsittelystä kunnissa ei ole säädetty tai annettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeita.

Lausunto

Kuntajaostolla ei ole huomautettavaa esitysluonnoksessa esitettyyn malliin kirjata kunnista maakuntiin siirtyvän irtaimen omaisuuden ja kuntayhtymäosuuksien jäljellä olevat tasearvot suoraan kunnan peruspääomaa vastaan. Kyse on kuitenkin poikkeuksellisesta, kaikkia Suomen kuntia koskevasta laajamittaisesta kuntasektorin toiminnan uudelleenjärjestelystä, jossa osa kunnan toiminnasta ja omaisuudesta jakaantuu kunnan ja maakunnan kesken. Soveltuvan kirjanpito-ohjeistuksen puuttumisen vuoksi ja kirjanpitomenettelyjen yhdenmukaisuuden ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi menettelyistä on syytä säätää ensisijaisesti voimaanpanolaissa. Tarvittaessa lainsäädäntöä voitaisiin täydentää kuntajaoston lausunnolla.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaisi maakuntalakehdotuksen 104.3 §:n mukaisesti ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain, maakuntalain 104—107 §:n ja sen nojalla annetun asetuksen soveltamisesta. Tämä edellyttää lisäresursseja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston valmistelutehtäviin.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Omaisuusjärjestelyjä koskevat kirjaukset

Kirjanpitolautakunnan kuntajaostolla ei ole huomautettavaa esitysluonnoksessa esitettyyn malliin kirjata kunnista maakuntiin siirtyvän irtaimen omaisuuden ja kuntayhtymäosuuksien jäljellä olevat tasearvot suoraan kunnan peruspääomaa vastaan. Kyse on kuitenkin poikkeuksellisesta, kaikkia Suomen kuntia koskevasta laajamittaisesta kuntasektorin toiminnan uudelleenjärjestelystä, jossa osa kunnan toiminnasta ja omaisuudesta jakaantuu kunnan ja maakunnan kesken. Selvyyden ja yhdenmukaisten menettelytapojen varmistamisen vuoksi asiasta on syytä säätää ensisijaisesti voimaantulolaissa. Tarvittaessa lainsäädäntöä voitaisiin täydentää kuntajaoston lausunnolla.

Lisäksi kuntajaosto toteaa kannanottonaan, että siirtyvän omaisuuden käsittelystä maakuntien aloittavissa taseissa ja kirjausten ajallisesta kohdentamisesta kuntien ja maakuntien kirjanpidossa olisi perusteltua säätää

lailla yhdenmukaisten menettelytapojen ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi. Kuntajaosto pitäisi perusteltuna menettelytapaa, jossa maakunnat kirjaisivat kunnista siirtyvän irtaimen omaisuuden aloittaviin taseisiinsa kuntien taseista siirtyvistä kirjanpitoarvosta ao. tase-eriin ja peruspääomaan. Maakuntaan siirtyvät sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien ja maakuntien liittojen varat ja velat kirjattaisiin siirtohetken tasearvoista. Kirjaukset tehtäisiin kunnissa ja maakunnissa vuoden 2019 kirjanpitoon.